

II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція (25-26 квітня 2018 р., м. Бердянськ)

Конфлікти, непорозуміння і навіть розбрат почалися тоді, коли у наймальовничіші місця, найпривабливіші села зграями круків налетіли "нові українці" з числа дніпропетровських заможних городян та заходилися вити власні замиські "гнізда" - котеджі та хорони, *загарбуючи все* більші й більші земельні ділянки (Голос України. - 2016. - 17 лист.); значення **критики** та **самокритики**: *Та я не послухав, бо був самовпевненим, упертим та безвідповідальним* (Сільські вісті. - 2014. - 23 груд.); **осудження**: *Якийсь дідок з сідою, куцою борідкою сидів на лавці коло двору похмурий і мовчазний, з виразом невдоволення на обличчі та осудження на весь світ»* (Сільські вісті. - 2014. - 23 груд) тощо.

Отже, публіцисти широко використовують лексику зі стилістично-оцінним ефектом, яка дає змогу викликати у читача низку емоційних почуттів, як позитивних, так і негативних, наблизити до співпереживання, щирості, співчуття, розкрити глибину своїх думок.

Література

1. Гридин В. Н. Экспрессивность / В. Н. Гридин // Лингвистический энциклопедический словарь. - М.: Сов. энциклопедия, 1990. - С. 591.

ЖАНРОВО-СТИЛЬОВІ ПАРАМЕТРИ ЕПІСТОЛЯРНОГО ТЕКСТУ

Павлик Н.В., канд. філол. н., доцент
Бердянський державний педагогічний університет,
м. Бердянськ, Україна

Наукове дослідження спрямоване на з'ясування взаємозв'язку семантичної та структурної організації епістолярної комунікації зі стильовою маркованістю, а також зі ступенем функціональної якості мовлення на рівні тексту. З огляду на це важливим є формування системи лінгвостилістичних операцій для встановлення закономірностей побудови епістолярного тексту та вивчення його функціонування в часопросторі національного дискурсу. Теоретичним підґрунтям для опису жанрово-стильових параметрів означеного типу текстів слугують праці Ф. Бацевича [1], К. Серажим [4], Г. Почепцова [3], О. Куварової [2] та ін.

Епістолярне мовлення належить до міжстильових жанрів, який характеризується змішуванням стилістично розрізнених елементів, оформлених за певними структурно-композиційними моделями. Йому властиві специфічні мовні засоби та композиційна структура. І хоча листування має чимало спільного з розмовним стилем, що зумовлюється подібністю ситуації, мети і сприйняття текстів, усе ж епістолярій відрізняється від розмовного мовлення передусім умовами комунікації. Основними чинниками комунікативної структури, які значно впливають на функціональну характеристику епістолярного жанру, є такі: 1) часовий і просторовий параметри; 2) фактор мовної особистості адресанта й реципієнта: будова листа та його комунікативний зміст визначаються індивідуальною когнітивною системою мовця, його психічним та емоційним станом у конкретний момент, комунікативною метою. У той же час епістолярне мовлення залежить від соціального статусу реципієнта, його інтересів, ставлення

Наука III тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку

до спілкування тощо; 3) комунікативна ситуація, мета спілкування; 4) мовна компетенція адресанта й адресата; 5) сфера комунікації, репрезентована різновидами епістолярних текстів: офіційним чи приватним листуванням; 6) на рівні тексту велику роль відіграють часткові структурно-семантичні чинники, до яких належать композиція, розміщення частин, обсяг повідомлення, характер інформаційних стратегій тощо. Саме комплекс усіх цих компонентів регулює відбір мовних одиниць різних рівнів, структуру листа, використання оптимальних способів впливу на адресата відповідно до комунікативних завдань. Як наслідок, система мовних засобів епістолярного жанру набула стандартизованого вигляду, зумовленого специфікою мовленнєвого акту, його змістом і функціональним спрямуванням. Крім цього, епістолярне мовлення характеризується надзвичайно різноманітною тематикою. Це пояснюється тим, що листування обслуговує всі сфери людського буття: побут, особисте життя, професійні, ділові стосунки, суспільно-політичну діяльність тощо. Розповідь завжди ведеться від першої особи, і хоча листування позбавлене зорового та слухового контактів, усе ж епістолярне спілкування передбачає наявність, як правило, уявного співрозмовника. Залежно від тематичної різноплановості, комунікативного фону, ілюкутивних намірів та мовних засобів їх реалізації епістолярні тексти розмежовуються на три групи: традиційне побутове листування; емоційно-інтимне листування; інтелектуальне листування.

Ми дійшли висновку, що застосування засобів стилістичного вираження залежить від призначення епістолярної комунікації, змістового наповнення листа, мовної компетенції адресанта й адресата, особливостей їх взаємин, манери висловлюватися, набору мовленнєвих прийомів, уміння автора контролювати власні комунікативні дії тощо.

Література

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник / Ф. С. Бацевич. - К.: Академія, 2004. - 344 с.
2. Куварова Е. К. Проблема лингвистической маркировки письма как послания и документа / Е. К. Куварова // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://movoznavstvo.com.ua/download/pdf/2011_1/article/15.pdf.
3. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации / Г. Г. Почепцов. - М.: Рефл-бук, К.: Ваклер, 2001. - 656 с.
4. Серажим К. С. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність (на матеріалі сучасної газетної публіцистики): монографія / К. С. Серажим. - К.: Націон. ун-т ім. Т. Шевченка, 2002. - 392 с.

ДО ПРОБЛЕМИ ВИОКРЕМЛЕННЯ СКЛАДНОСУРЯДНИХ ГРАДАЦІЙНО-ПРИЄДНУВАЛЬНИХ РЕЧЕНЬ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Рула Н.В., здобувач,

Бердянський державний педагогічний університет, м. Бердянськ, Україна

У лінгвістичній науці існують різні трактування градації та приєднування як мовних категорій, їх сутності, сфери функціонування та засобів вираження. Неоднозначними є погляди й на семантичні сполучники як основні